

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW **ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA KONINA NA 2016 ROK**

Jednym z najpoważniejszych i najbardziej uciążliwych współczesnych problemów społecznych pozostaje bez zmian - alkoholizm. Powodem jest głównie rozmiar tego zjawiska oraz poważne społeczne skutki i ekonomiczne koszty, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Spożycie alkoholu w Polsce od wielu lat utrzymuje się na wysokim poziomie. Dlatego coraz więcej miejsca w edukacji społeczeństwa powinna zajmować z jednej strony - profilaktyka alkoholowa, z drugiej - pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), alkohol znajduje się na trzecim miejscu (po paleniu tytoniu i nadciśnieniu) wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 różnych rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Każdego roku, z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio pić alkoholu. Nie sposób wymienić wszystkich szkód, jakie powoduje nadużywanie alkoholu, ale koniecznie trzeba wspomnieć o skutkach społecznych takich jak: przestępstwa, wypadki drogowe, przemoc, rozpad rodzin. Z ogólnopolskich badań wynika, że ok.800 tysięcy Polaków jest uzależnionych od alkoholu a kolejne 2,5 miliona pije ryzykownie, szkodliwie.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które diagnozuje się w oparciu o Międzynarodową Klasyfikację Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów. Rozmiary szkód powodowanych przez alkohol mogą być zmniejszone poprzez skuteczną politykę wobec niego i problemów z nim związanych.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity po zmianach Dz.U. z 2 września 2015 r. poz. 1286)* – realizacja zadań w tym zakresie prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Konina na 2016 rok wpisuje się w podstawowe założenia polityki państwa wobec problemu alkoholu. Jest też integralną częścią oraz uszczegółowieniem lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Na terenie miasta funkcjonuje wiele podmiotów, które zgodnie z założeniami statutowymi podejmują działania z zakresu profilaktyki, edukacji i terapii uzależnień. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Konina na 2016 r. zakłada wykorzystanie wiedzy i doświadczenia tych podmiotów poprzez ich uczestnictwo w realizacji Programu.

ROZDZIAŁ I

DEFINICJE I POJĘCIA

1. **Profilaktyka uniwersalna** – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym itd. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.
2. **Profilaktyka selektywna** – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. To działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc, z definicji, przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.
3. **Profilaktyka wskazująca** – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych. Działania profilaktyczne adresowane do osób (grup), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub/i zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10. Przykładem profilaktyki wskazującej są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, które przejawiają wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami a także interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami. Do profilaktyki wskazującej można również zaliczyć niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem alkoholu).
4. **Ryzykowne spożywanie alkoholu** – to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony. Robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie ryzykowne w następujący sposób: picie ryzykowne to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości 20 – 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobietę

i 40 – 60 g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu czystego alkoholu w tygodniu przez kobiety zawierającym się w przedziale 140 – 209 g, a w przypadku mężczyzn – 280 – 349 g.

5. **Szkodliwe picie alkoholu** – opisywane jest, jako wzorzec picia, który już powoduje określone szkody fizyczne bądź zdrowotne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu. Aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymać się, przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy. Robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie szkodliwe w następujący sposób: picie szkodliwe to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i ponad 60 g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210 g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350 g i więcej w tygodniu przez mężczyznę. Jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.
6. **Poalkoholowe spektrum zaburzeń rozwojowych (FASD)** – ogólny termin opisujący całościowo spektrum skutków rozwojowych występujących u dzieci matek pijących alkohol w okresie ciąży. Skutki te mogą obejmować zaburzenia rozwoju fizycznego, umysłowego, zachowania, uczenia się, mogą trwać przez całe życie. W diagnostyce klinicznej obowiązuje termin FAS – płodowy zespół alkoholowy, który charakteryzuje się: dysmorfiami twarzy, opóźnieniami wzrostu oraz nieprawidłowościami ośrodkowego układu nerwowego. U dzieci, u których nie występują wszystkie cechy FAS, diagnozowany jest częściowy FAS. Rodzaj i siła zaburzeń u dziecka zależy przede wszystkim od ilości alkoholu spożywanego przez kobiety w ciąży oraz częstotliwości picia. Należy pamiętać, że nie ma bezpiecznej dawki alkoholu, jaką może spożywać kobieta w ciąży, w związku z tym, aby dziecko było zdrowe, należy całkowicie powstrzymać się od spożywania alkoholu w okresie prenatalnym oraz karmienia piersią.
7. **Wczesne rozpoznawanie i krótka interwencja** – krótkie interwencje podejmowane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
8. **Leczenie uzależnienia** – to działanie służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu. Przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia od alkoholu, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych.
9. **Uzależnienie** – zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne). Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku (picia):
  - ✓ Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”).
  - ✓ Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do

wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zmierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia).

- ✓ Fizjologiczne objawy stanu odstawienia pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczone lub przerwane (drżenie mięśniowe, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunki, bezsenność, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki, padaczka poalkoholowa, omamy wzrokowe lub słuchowe), albo używanie alkoholu lub pokrewnie działającej substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienia się od nich lub uniknięcia ich.
- ✓ Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu (ta sama dawka alkoholu nie przynosi oczekiwanego efektu) potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu.
- ✓ Z powodu picia alkoholu – narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania.
- ✓ Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia (picie alkoholu, mimo że charakter i rozmiary szkód są osobie pijącej znane lub można oczekiwać, że są znane).

10. **Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu)** – to działania podtrzymujące zmiany u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające podejmowaniu i realizacji zadań wynikających z ról społecznych. Przykładami są: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów” leczenia uzależnień, treningi zachowań konstruktywnych, programy wychodzenia z bezdomności, grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, kluby abstynenta, programy aktywizacji zawodowej.

Powyższe definicje zaczerpnięto z Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE MIASTA KONINA

1. Charakterystyka miasta Konina

Konin jest gminą – miastem na prawach powiatu, położonym we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Pod względem liczby ludności Konin jest trzecim miastem na prawach powiatu w województwie. Liczy **74 798** mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym 0 - 18 lat) – **12 619** osób (stan na 31.12.2014 r.)

2. Dostępność fizyczna i ekonomiczna oraz spożycie alkoholu w Koninie

W latach dziewięćdziesiątych szacowano średnie spożycie na poziomie 6 – 7 litrów czystego alkoholu na głowę statystycznego Polaka. W 2012 r. było to już 9,16 litra, a w 2013 r. – 10,1 litra (w Europie w 2013 r. średnie spożycie wynosiło 10,7 litra). Dane te są wyliczane na podstawie rejestrowanej sprzedaży napojów alkoholowych. Specjaliści szacują jednak, że poza rejestrowanym obiegiem znajduje się około 30 proc. transakcji. Pod względem spożycia alkoholu Polska znajduje się na 19 miejscu w Europie. Według danych statystycznych Polacy piją dużo, często przekraczając tzw. „próg trzeźwości”. Niepokoi fakt, że piją coraz młodsi ludzie.

Jesienią 2012 roku, na zlecenie Miasta Konina, Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie przeprowadziło badania ankietowe i przygotowało *Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych* dla Konina.

Badaniu zostało poddanych:

- 100 dorosłych mieszkańców miasta (72 proc. kobiet i 27proc. mężczyzn),
- 1141 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- 27 pracowników punktów sprzedaży alkoholu.

Z badań tych wynika, że alkohol stanowi znaczący problem w życiu mieszkańców Konina.

W ciągu trzech ostatnich tygodni przed badaniem alkohol piło 66 proc. spośród 100 dorosłych mieszkańców miasta, a w ciągu ostatniego tygodnia (przed badaniem) 43 proc. Wśród ankietowanych było 10 proc. abstynentów lub osób, które nie używały alkoholu w ciągu ostatnich kilku lat. Z kolei 4 proc. deklarowało, że nie pije dłużej niż 3 miesiące, a 20 proc. deklarowało, że ostatni kontakt z alkoholem miało w okresie od jednego do trzech miesięcy wstecz. Wyniki badań dorosłych mieszkańców Konina są podobne do uzyskiwanych w badaniach ogólnopolskich. Mieszkańcy wskazali alkoholizm jako jeden z głównych problemów społecznych miasta. Zdaniem 32 proc. ankietowanych - spożycie alkoholu zdecydowanie wzrosło na przestrzeni ostatnich 10 lat, przy czym dotyczy to zarówno pijących dorosłych, jak i ludzi młodych. Dla 43 proc. sytuacja jest taka sama od wielu lat i nie widać żadnych istotnych zmian. Natomiast 24 proc. respondentów uznało, że spożycie alkoholu na przestrzeni ostatniej dekady znacznie zmalało.

Koninianie najczęściej piją piwo (59 proc.), następnie wino (38 proc.) i drinki (38 proc.), wódkę (6 proc.) - tu trzeba przypomnieć, że 72 proc. ankietowanych osób dorosłych stanowiły kobiety.

Wyniki badań wskazują ponadto, że część mieszkańców ulega stereotypom związanym z piciem alkoholu. Spośród ankietowanych 47 proc. uważało, że alkohol zawarty w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten zawarty w wódce i innych wyżej procentowych alkoholach, jednak 23 proc. było zdania, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż w innych napojach alkoholowych. Kolejne 30 proc. oznajmiło, że nie ma na ten temat zdania.

Badani byli dość radykalni w opiniach na temat dostępności alkoholu. 21 proc. chciałoby przesunąć dolną granicę wiekową dostępności alkoholu do 21 roku życia. 90 proc. uznało, że alkohol jest towarem szczególnym, stąd dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany. Dla 10 proc. ankietowanych alkohol jest takim samym towarem jak każdy inny i powinien podlegać tylko regułom wolnego rynku.

Na pewno istnieje potrzeba przeprowadzenia w roku 2016 nowych, aktualnych, tego typu badań, na większą skalę, zleconych specjalizującej się w tym firmie. Dlatego należy podjąć starania o środki na ten cel.

3. Dystrybucja alkoholu na terenie Konina

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przekazuje gminie uprawnienia do ustalania liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz ich usytuowania. Zgodnie z uchwałą Nr 497 Rady Miasta Konina z dnia 12 grudnia 2012 r. ustalono liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 proc. alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 1 punkt na 485 mieszkańców (dot. detalu). Natomiast uchwała Nr 646 Rady Miasta Konina z dnia 23 listopada 2001 r. ustala limit dla miasta Konina tj. 80 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających pow. 4,5 proc. alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (dot. gastronomii).

Ilość wydanych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych, stan na dzień 31.12.2014 r.:

- 294 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 proc. alkoholu w tym piwo, z tego 200 w detalu i 94 w gastronomii,
- 199 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 proc. do 18 proc. alkoholu (z wyjątkiem piwa), z tego 164 w detalu i 35 w gastronomii,
- 205 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 proc. alkoholu z tego 154 w detalu i 51 w gastronomii,

Na terenie Konina (na dzień 08.10.2015 r.) funkcjonują 244 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- 163 w detalu,
- 81 w gastronomii.

4. Konsekwencje społeczne i zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu. Formy wsparcia i pomocy.

Alkoholizm jest chorobą, która trwa przez całe życie. Wielu osobom, borykającym się z tym problemem, wydaje się, że jest to wyłącznie ich sprawa. Tymczasem człowiek uzależniony wpływa negatywnie na całe swoje otoczenie, a przede wszystkim bliskie osoby.

Głównym objawem uzależnienia jest utrata /upośledzenie/ kontroli nad ilością i częstotliwością wypijanego alkoholu. Osoba uzależniona od alkoholu doznaje szkód we wszystkich obszarach funkcjonowania: zdrowotnym, społecznym, rodzinnym, ekonomicznym itp. Problemy alkoholowe występują na różnych poziomach zaawansowania - od łagodnych do takich, które zagrażają życiu. Zespół zależności alkoholowej to przewlekłe i postępujące schorzenie.

Można zatrzymać rozwój uzależnienia i zminimalizować jego skutki, jeżeli osoba uzależniona podejmie systematyczną terapię. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do występujących u osób uzależnionych. Obejmują one swoim zasięgiem także osoby żyjące w najbliższym otoczeniu alkoholika. Dorośli domownicy (a bywa, że i dzieci) często przejmują odpowiedzialność za osobę pijącą. W psychologii taki stan nazywany jest współuzależnieniem. Z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym istotne jest objęcie pomocą terapeutyczną wszystkich jej członków.

Wśród różnorodnych systemów społecznego oparcia szczególną rolę odgrywają grupy samopomocowe. Uzyskiwane tam wsparcie umożliwia lepsze funkcjonowanie w życiu i radzenie sobie z trudnymi sytuacjami. Ruch samopomocowy stanowi poważne wsparcie dla działań służby zdrowia, a najlepsze efekty terapeutyczne osiąga się przez integrację oddziaływań profesjonalnych z elementami praktycznych doświadczeń i ideologii samopomocowej. Na terenie Konina prężnie działa wspólnota Anonimowych Alkoholików (14 grup), Klub Pacjenta przy Oddziale Leczenia Uzależnień pełniący rolę Klubu Abstynenta oraz Konińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Szansa”.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Czas potrzebny do przeprowadzenia skutecznej terapii określa się na 12 do 24 miesięcy. Aby terapia przyniosła oczekiwany skutek konieczna jest świadomość, że jest to proces długotrwały, żmudny, wymagający konsekwencji, podporządkowania się rygorom i jak największego w niej udziału bliskich.

Związane z alkoholem szkody zdrowotne, psychologiczne, społeczne i ekonomiczne dotyczą w całym kraju około 4 milionów osób (dzieci i dorosłych). Z tej grupy profesjonalną pomoc otrzymuje jedynie 10 proc. potrzebujących.

Konin dysponuje sześcioma placówkami terapii uzależnień - jedną stacjonarną i pięcioma ambulatoryjnymi.

W **Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym** przy ul. Wyszyńskiego 1, w Poradni Leczenia Uzależnień w 2014 r. leczyło się 108 osób, Oddziale Leczenia Uzależnień – 129 osób i w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu - 48 osób .

Poradnia Leczenia Uzależnień jest czynna w godzinach dogodnych również dla osób pracujących /trzy razy w tygodniu do godziny 20:00, dwa razy w tygodniu do godziny 18:00/. Oferta Oddziału: siedmiodniowy program podstawowej psychoterapii uzależnienia. Przy Oddziale funkcjonuje Klub Pacjenta, którego formuła jest otwarta tzn. w sobotnich

spotkaniach mogą brać udział zarówno byli pacjenci Oddziału, jak i inni zdrowiejący alkoholicy.

Oferta Poradni: podstawowy i zaawansowany program psychoterapii uzależnienia. Podstawowy program terapii jest także realizowany w Oddziale Dziennym.

Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień oraz Poradnia Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wojska Polskiego 33 jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 20:00. Osoby uzależnione mogą odbyć podstawowy program terapii w systemie ambulatoryjnym lub w **Oddziale Dziennym**.

Poradnie oferują też zaawansowany etap psychoterapii uzależnienia. Z tej oferty korzystają zarówno pacjenci poradni, jak i ci, którzy odbyli podstawowy program terapii w placówkach stacjonarnych.

W roku 2014 z powodu uzależnienia od alkoholu w placówce przy ul. Wojska Polskiego leczyły się 482 osoby (w tym: pacjenci Poradni – 428 osób, pacjenci Oddziału Dziennego – 54 osoby).

Poradnia Terapii Uzależnień przy ul. Chopina 23 a, oferuje pełen program terapii uzależnienia i jest czynna w godzinach od 8:00 do 20:00. W 2014 roku w tej placówce leczyło się około 360 osób uzależnionych od alkoholu.

Poradnia Leczenia Uzależnień przy ul. Powstańców Styczniowych 2. W tej placówce w 2014 r. leczyło się 236 osób uzależnionych od alkoholu.

Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że ten sam pacjent może w ciągu jednego roku trafić do dwóch czy nawet trzech poradni, ponieważ alkoholik, który złamał abstynencję w trakcie terapii często wstydzi się wrócić na leczenie do tej samej placówki.

Alkoholizm pociąga za sobą koszty społeczne i ekonomiczne, na które składają się między innymi: koszty leczenia, wypadków drogowych, ubezpieczenia, zaangażowanie wymiaru sprawiedliwości, przedwczesna umieralność, spadek wydajności pracy.

Leczenie odwykowe w Polsce jest z zasady dobrowolne, jednak zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może inicjować procedurę sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego. Procedura ta ma zastosowanie zwłaszcza wobec osób, które: powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny.

W ostatnich pięciu latach do Komisji przy Urzędzie Miejskim w Koninie wpłynęła następująca liczba wniosków:

	2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok
Liczba wniosków ogółem	291	301	244 wobec 195 osób	337 wobec 247 osób	327 wobec 283 osób
W tym skierowanych do Sądu Rejonowego	8	12	17	12	13

Z przedstawionych danych wynika, że w kolejnych latach od 2010 roku zwiększa się liczba osób wzywanych na posiedzenia Komisji. Rośnie też liczba wniosków kierowanych do sądu. Zespół interwencyjny – motywujący Komisji przede wszystkim motywuje do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego, a następnie monitoruje przebieg terapii (osoba uzależniona dostarcza zaświadczenie o leczeniu lub Komisja kontaktuje się z rodziną). Wnioski do sądu kieruje się wówczas, gdy nie udaje się zmotywować osoby uzależnionej do dobrowolnego

leczenia się lub gdy nie zgłasza się ona na posiedzenia Komisji. Istotną częścią pracy Komisji są rozmowy z rodzinami osób nadużywających alkoholu, służy to nie tylko zebraniu informacji, ale też motywowaniu do terapii własnej, ponieważ konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być tzw. współuzależnienie. Jest to szkodliwy sposób przystosowania się, który utrudnia optymalne funkcjonowanie i znacząco ogranicza umiejętność realistycznej oceny sytuacji i tym samym możliwości rozwiązywania problemów, zarówno osobistych, jak i całej rodziny. Procedurę sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego inicjuje również Prokuratura Rejonowa.

W działalność promującą postawy abstynenckie i trzeźwość na terenie Konina od lat angażują się księża katolicy oraz przedstawiciele innych kościołów i związków wyznaniowych.

Konsekwencją uzależnienia od alkoholu bardzo często jest bezdomność. Polski Czerwony Krzyż, na zlecenie Miasta Konina, prowadzi schronisko i noclegownię dla bezdomnych. Z początkiem 2016 roku placówka rozpoczyna funkcjonowanie w budynku po byłej izbie wytrzeźwień, co oznacza radykalną poprawę warunków egzystencji osób bezdomnych. W tym samym obiekcie będzie także uruchamiana sezonowo ogrzewalnia.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie wraz z Komendą Miejską Policji przeprowadzili w 2014 roku badania ankietowe wśród 80 osób bezdomnych. 84 proc. badanych stanowili mężczyźni, 16 proc. kobiety. Większość badanych to osoby uzależnione od alkoholu, a 94 proc. z nich podejmowało próby leczenia. Do uzależnienia od alkoholu przyznało się 56 proc. badanych bezdomnych. Spośród nich 32 proc. przyznało, że wielokrotnie miało ciągi picia a 20 proc. - że kilka razy.

5. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, formy wsparcia i pomocy

Mówiąc popularnie alkoholizm w rodzinie to choroba wszystkich jej członków. W Polsce, w rodzinach z problemem alkoholowym, żyje około 3 do 4 milionów osób. Badania żon alkoholików wskazują, że blisko 80 proc. kobiet oraz ich dzieci doświadczą przemocy ze strony swojego męża lub partnera. Najwięcej przestępstw przeciwko rodzinie dokonywanych jest właśnie pod wpływem alkoholu.

Według danych szacunkowych w Polsce żyje około 2 mln dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym, z tego ok. 500 tys. znajduje się w dramatycznej sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu. Z danych policyjnych wynika, że w 2014 roku, w Koninie w czasie interwencji domowych dotyczących przemocy założono 235 Niebieskich Kart (357 osób pokrzywdzonych, w tym kobiet – 217, dzieci do 18 roku życia - 121, pod wpływem alkoholu było 135 sprawców).

Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z priorytetowych zadań samorządów lokalnych zajmujących się profilaktyką rodzin z grup ryzyka. Ważną rolę w tym procesie odgrywają placówki wsparcia dziennego, takie jak: świetlice socjoterapeutyczne, środowiskowe ogniska wychowawcze i świetlice środowiskowe. Na terenie Konina funkcjonują 23 placówki wsparcia dziennego (6 świetlic socjoterapeutycznych, 7 środowiskowych ognisk wychowawczych i 10 świetlic środowiskowych) prowadzone przez organizacje pozarządowe w różnych częściach miasta. Do placówek tych uczęszcza około 690 dzieci. Tam - oprócz wsparcia psychologicznego, pedagogicznego - mogą skorzystać również z pomocy socjalnej

i dożywiania. Placówki wsparcia dziennego są ważnym elementem w profilaktyce alkoholowej. Tworzą one wspierające środowisko dostosowane do specyficznych potrzeb dzieci, kształtują ich umiejętności i zainteresowania, pomagają radzić sobie z trudnymi doświadczeniami, uczą współpracy w grupie, wzmacniają potencjał rozwojowy. We wszystkich placówkach wsparcia dziennego realizowane są programy profilaktyczne. Swoim oddziaływaniem nie obejmują tylko dzieci, ale również ich rodziców.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem, w którym wzrasta dziecko i kształtuje się jego osobowość. Od tego, jak rodzina spełnia swoje funkcje wychowawcze, zależy dalszy rozwój młodego człowieka. W 2013 r. uchwałą Rady Miasta Konina został przyjęty do realizacji Program „Konińska Karta Rodziny 3+”. Mimo że program ten nie jest finansowany ze środków na przeciwdziałanie uzależnieniom należy go uwzględnić w działaniach z zakresu profilaktyki, ponieważ stanowi bardzo istotny element Programu przeciwdziałania alkoholizmowi, wspierając takie ważne czynniki jak: więź z rodziną oraz rozwój pasji, zainteresowań, hobby. Podobnie jak wprowadzony w życie w 2014 r. ogólnopolski program Karta Dużej Rodziny jest jednym z elementów rozwijanej systematycznie polityki prorodzinnej samorządu miejskiego.

Terapię współuzależnienia oferują wszystkie wymienione wcześniej konińskie poradnie uzależnień. W Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień przy ul. Wojska Polskiego 33 w 2014 r. zarejestrowanych było 181 osób współuzależnionych, w poradni przy ul. Chopina 23 – 122 osoby, a w Poradni Leczenia Uzależnień Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego przy ul. Wyszyńskiego 1 – 35 osób, Poradni Leczenia Uzależnień przy ul. Powstańców Styczniowych 2 - 329 osób. Zdecydowana większość to kobiety, które korzystały z psychoterapii indywidualnej i grupowej.

W Koninie funkcjonuje grupa A1 – Anon tj. samopomocowa grupa dla dorosłych członków rodzin osób uzależnionych. Osoby, u których na podłożu współuzależnienia bądź DDA / bycia dorosłym dzieckiem alkoholika/ rozwinęły się zaburzenia nerwicowe mogą korzystać z pomocy psychologicznej i psychiatrycznej w pięciu poradniach zdrowia psychicznego mieszczących się przy ul. Szpitalnej 45, przy ul. Wojska Polskiego 33, przy ul. Spółdzielców 27, przy ul. Chopina 23 oraz przy ul. Powstańców Styczniowych 2.

W ramach programu przeciwdziałania przemocy, realizowanego na zlecenie Miasta Konina przez Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich, na terenie Szkoły Podstawowej nr 1 w Koninie prowadzone były grupy terapeutyczno – rozwojowe dla dzieci doświadczonych różnymi formami przemocy.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nałożyła na samorząd lokalny zadanie w postaci „udzielenia członkom rodzin z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą”. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła wiele rozwiązań, które służyć mają skuteczniejszej ochronie rodzin przed przemocą.

W Koninie ofiary przemocy /dorośli i dzieci/ mogą uzyskać wszechstronną pomoc zespołu interdyscyplinarnego w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie przy ul. Staszica 17.

Z pomocy w formie schronienia w 2014 r. korzystało 20 rodzin / w tym 29 dzieci/ 5 rodzin korzystało ze schronienia w ramach tzw. „gorącej interwencji”.

Poniższa tabela ilustruje liczbę porad specjalistycznych udzielonych w latach 2010 – 2014 w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej

Porady	2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok
Prawne	496	417	390	409	452
Pedagogiczne	221	386	16	0	0
Psychologiczne	446	503	134	258	361
Socjalne	494	912	213	1180	1314
Terapeuty uzależnień	550	639	77	62	16
Ogółem	2207	2857	830	1909	2143

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Ich główną ideą jest stworzenie wspólnej płaszczyzny działania dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie. W Koninie zespół interdyscyplinarny działa przy Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i rodzinie. W 2014 r. odbyło się 358 posiedzeń grup roboczych. Sekcja realizuje również Program „Psycholog Rodzinny”, którego celem jest wsparcie rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Pomocą psychologa objęto 33 rodziny. Realizowany jest już od kilku lat Program „Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec dzieci”. Ma on charakter profilaktyczno – edukacyjny w 2014 r. objęto nim 596 uczniów klas piątych szkół podstawowych.

W 2014 roku z oferty Klubu Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie skorzystało ogółem 181 osób, w tym 20 osób uzależnionych od alkoholu. Wśród innych realizowanych przez Klub Integracji Społecznej Programów na szczególną uwagę zasługuje „Program zajęć dla osób bezrobotnych, w tym dotkniętych konsekwencjami uzależnień realizowany w Klubie Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie w okresie luty 2013 – grudzień 2015”. Jego celem jest odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy oraz uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej osób bezrobotnych, w tym dotkniętych konsekwencjami uzależnień. W 2014 r. w programie uczestniczyło 28 osób.

Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich realizując zadanie: Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie „Bezpieczeństwo w rodzinie” i „Dzieciństwo bez przemocy” w ramach Niebieskich Kart w 2014 r. udzieliło różnego rodzaju pomocy /poradnictwa, wsparcia/ 1018 osobom w tym 111 dzieciom i młodzieży. W rozmowach telefonicznych i e - mailowych (Młodzieżowy Telefon Zaufania) udzielono wsparcia 91 osobom. Prowadzono zajęcia psychoedukacyjne w grupie wsparcia dla 10 kobiet – ofiar przemocy domowej oraz zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla 10 sprawców przemocy. Wszystkie te działania są kontynuowane w 2015 r. TIO współpracuje z: policją, Sądem Rejonowym, kuratorami, prokuraturą, pracownikami socjalnymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2014 r. objął pomocą rzeczową i finansową 351 rodzin z problemem alkoholizmu i nadużywania alkoholu. Alkoholicy, którzy nie utrzymywali abstynencji otrzymali pomoc w formie niepieniężnej /bony towarowe – 123 osoby/. Pomoc finansowa to: zasiłki celowe, okresowe i stałe. Pomoc rzeczowa to: obiady dla dzieci w szkołach i przedszkolach, posiłki w stołówce MOPR. Pracownicy socjalni pracują z użyciem narzędzia, jakim jest kontrakt socjalny, ma on motywować osoby

i rodziny do współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej. Osoby uzależnione od alkoholu są zobowiązane do podjęcia leczenia odwykowego - jeśli nie realizują tego zobowiązania, może to dać podstawę do odmowy bądź ograniczenia udzielanych im świadczeń.

6. Picie alkoholu przez młodzież

Wśród osób zagrożonych nałogiem wzrasta liczba dzieci, młodzieży i osób dorosłych w młodym wieku. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podaje, że do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 92 proc. uczniów III klas gimnazjum i ponad 96 proc. uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych. Natomiast do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 50 proc. piętnastolatków (58 proc. chłopców i 40 proc. dziewcząt) i ponad 65 proc. siedemnastolatków (74 proc. chłopców i 54 proc. dziewcząt). Badania CBOS realizowane we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii przeprowadzone w 2013 roku pokazują, że napoje alkoholowe są wśród młodzieży szkolnej najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną, po którą młodzież sięga najczęściej. Z sondażu wynika, że co najmniej raz w ciągu miesiąca przed badaniem upiło się 44 proc. uczniów. Odsetek badanych, którym zdarzyło się to, co najmniej trzykrotnie wyniósł 11 proc.

Aby ograniczyć to zjawisko powinniśmy, jako społeczeństwo, uczyć młodych ludzi postaw służących trzeźwemu życiu, tworzyć warunki dla dzieci i młodzieży do atrakcyjnego spędzania wolnego czasu bez alkoholu. Niestety to dorośli często dają młodzieży następujący przekaz: „piwo to nie alkohol”, to także dorośli, używając alkoholu przy różnych większych i mniejszych uroczystościach, przekazują młodzieży (zwykle nieświadomie), że alkohol to bardzo atrakcyjna substancja.

Ważnym elementem profilaktyki alkoholowej są świadomi sprzedawcy napojów alkoholowych. Od osób, które zawodowo zajmują się sprzedażą alkoholu zdecydowanie należy oczekiwać wysokiego poziomu wiedzy w tym zakresie. W 2014 r. przeprowadzono szkolenie 240 sprzedawców napojów alkoholowych z miasta Konina. Przeprowadzono również kontrolę miejsc sprzedaży i podawania alkoholu pod kątem ujawniania przypadków łamania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. W 2014 r. funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji odnotowali jeden przypadek łamania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Podobne działania przewidziane są na rok 2016.

Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu jest jednym ze skuteczniejszych narzędzi ograniczania zakresu problemów alkoholowych. Stąd konieczność kontrolowania przestrzegania prawidłowości obrotu alkoholem.

Z międzynarodowych badań ESPAD (Europejskie Szkolne Badania na Temat Alkoholu i Narkotyków) przeprowadzonych ostatnio w Polsce w 2011 r. w klasach trzecich gimnazjalnych (wiek 15-16 lat) i drugich ponadgimnazjalnych (wiek 17-18 lat) wynika, że przynajmniej raz w ciągu swojego życia napoje alkoholowe piło 87,3 proc. uczniów z młodszej grupy i 95,2 proc. uczniów starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 57,6 proc. 15-16-latków i 80,4 proc. 17-18-latków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem chociaż raz upiło się 21,4 proc. młodszych uczniów i 32,3 proc. starszych uczniów. W czasie całego życia

ani razu nie upiło się tylko 51,4 proc. uczniów młodszej grupy wiekowej i 29,7 proc. uczniów starszej grupy wiekowej. Porównanie wyników badania z 2011 roku i z 2007 roku wykazało brak większych zmian.

Na terenie miasta Konina w 2012 r. poddano badaniu 1 141 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z miasta. Kontakt z alkoholem zadeklarowało 47 proc. uczniów. Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wakacjach (48 proc.). W dyskotecze czy pubie po raz pierwszy piło alkohol 16 proc., na wagarach 7 proc. Spośród tych, którzy pili już alkohol – większość (79 proc.) wskazała, że do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy. Jak wskazują wyniki badań, młodzi koninianie piją alkohol raczej okazjonalnie. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 57 proc. pijących uczniów. Kilka razy w miesiącu - 33 proc. uczniów, częściej niż raz w tygodniu - 6 proc. pijących uczniów, a 4 proc. przyznało, że sięga po alkohol codziennie. Powody picia: 67 proc. - dla towarzystwa, 9 proc. - w chwilach smutku lub złości, 2 proc. - z przyzwyczajenia. Wśród młodzieży najbardziej popularnym napojem alkoholowym jest piwo, sięga po nie 65 proc. badanych uczniów. Na drugim miejscu plasuje się wódka (19 proc.) a następnie drinki (8 proc.) i wino (7 proc.).

Niepokojące jest, że zdaniem 44 proc. pijących uczniów, ich rodzice nie zdają sobie sprawy z tego, że ich dzieci piją alkohol. 26 proc. uczniów przyznało, że rodzice o picie alkoholu wiedzą i podejmują ten temat w rozmowach z nimi. 12 proc. stwierdziło, że rodzice domyślają się, że oni piją alkohol, ale nie reagują. 10 proc. uczniów doświadcza surowych interwencji rodziców w związku z piciem alkoholu, a rodzice kolejnych 8 proc. - mimo świadomości, że ich dziecko pije alkohol - nie interesują się tym.

Analiza wyników wspomnianych badań - mimo upływu czasu - potwierdza, że profilaktyka alkoholowa na terenie miasta powinna koncentrować się na utrzymaniu właściwych postaw wobec alkoholu dzieci i młodzieży, obecnie niepijących oraz na zmianie postaw wobec alkoholu niemałej części młodzieży, która ma za sobą inicjację alkoholową. Szansą do wykorzystania jest to, że uczniowie zazwyczaj piją od krótkiego czasu i raczej okazjonalnie. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że mimo obowiązującego zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, duża część uczniów uważa go za towar łatwo dla nich dostępny.

Według ekspertów, picie alkoholu jest główną przyczyną zgonów i inwalidztwa osób w wieku 15 - 21 lat.

Warto zauważyć, że dane statystyczne z terenu miasta Konina nie różnią się w sposób istotny od statystyk krajowych. Samorząd miasta ma świadomość, że należy podejmować wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać szkodom występującym w życiu młodych ludzi w związku z używaniem przez nich alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, a także zmniejszać ich skalę.

Wszystkie szkoły mają obowiązek uchwalania przez radę pedagogiczną szkolnego programu profilaktyki, spójnego z programem wychowawczym szkoły. Program ten opiniuje rada rodziców oraz samorząd uczniowski. W realizację programu włączyć powinna się, jak największa część kadry pedagogicznej, uczniów, rodziców, a będzie on wtedy przynosił najlepsze rezultaty.

Powtórzmy: działania profilaktyczne muszą być wspierane przez ograniczenie dostępności alkoholu nieletnim.

Z danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w Polsce liczba osób uzależnionych od alkoholu stanowi około 2 proc. populacji, natomiast liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych to około 4 proc. populacji. Można zatem przyjąć, że mamy w Koninie około 1500 - 1600 osób uzależnionych od alkoholu i 3100 - 3200 dzieci żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym.

W 2014 r. Miasto Konin bardzo aktywnie włączyło się w realizację ogólnopolskiego programu „Profilaktyka a Ty” - było gospodarzem IX Przystanku PaT, którego głównym organizatorem była Komenda Główna Policji. W tej imprezie profilaktycznej dla młodzieży wzięło udział ok. 2000 osób z całej Polski. Spośród konińskiej młodzieży wyłoniła się grupa wiodąca PaT, która propaguje wśród rówieśników modę na życie bez uzależnień. W 2016 r. – tak jak w latach 2014 - 2015 - samorząd koniński będzie nadal wspierał działalność tej grupy.

7. Naruszenia prawa związane z obrotem napojami alkoholowymi

Używanie alkoholu w Polsce, podobnie jak we wszystkich krajach europejskich, związane jest z przestępczością, o czym świadczą policyjne statystyki. Dominującą kategorią zarejestrowanych czynów karalnych w mieście Koninie, popełnionych pod wpływem alkoholu, było prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości. W 2014 r. zarejestrowano 91 takich przypadków.

W związku z tym Miasto Konin w 2014 r. przystąpiło do ogólnopolskiej akcji „Przeciw pijanym kierowcom”. Wsparło również Komendę Miejską Policji w jej działaniach przez zakup bardzo nowoczesnego i dokładnego urządzenia do pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu. W 2014 r. odnotowano 14 wypadków śmiertelnych z czego 2 spowodowały osoby będące pod wpływem alkoholu. Inne przestępstwa dokonane pod wpływem alkoholu to: kradzież z włamaniem (7), kradzież mienia (13), uszkodzenie mienia (12).

W 2014 roku funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Koninie ujawnili 2153 przypadki spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych. Nałożono 2110 mandatów karnych, skierowano 40 wniosków o ukaranie, pouczone 3 osoby. Straż Miejska zarejestrowała w 2014 r. 358 wykroczeń w ramach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nałożyła w związku z tym 100 mandatów a w 6 przypadkach skierowała wnioski do sądu.

ROZDZIAŁ III

ZASOBY

Zasoby rzeczowe:

W realizacji zadań Programu Miasto Konin współpracuje z:

- organizacjami pozarządowymi oraz osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- placówkami terapii uzależnień,
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Komisją Rodziny i Spraw Społecznych Rady Miasta Konina
- Komisją Edukacji, Kultury i Sportu Rady Miasta Konina
- Komisją Praworządności Rady Miasta Konina
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie,
- Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji,
- placówkami oświatowymi,
- Komendą Miejską Policji,
- Strażą Miejską,
- Sądem Rejonowym,
- Prokuraturą Rejonową,
- Młodzieżowym Domem Kultury,
- Konińskim Domem Kultury,
- Kościołami,
- Miejskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli,
- Miejską Poradnią Psychologiczno– Pedagogiczną
- lokalnymi mediami.

Zasoby ludzkie:

Realizując zadania Programu Miasto Konin korzysta z wiedzy i zawodowego doświadczenia osób zajmujących się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy, zwłaszcza:

- pedagogów, psychologów i psychoprofilaktyków zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych i w placówkach wsparcia dziennego,
- specjalistów różnych dyscyplin zatrudnionych w placówkach poradnictwa rodzinnego i przeciwdziałania przemocy,
- terapeutów uzależnień,
- członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników pomocy społecznej,
- członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy,
- funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- księży,
- niepijących alkoholików, członków wspólnoty AA i stowarzyszenia abstynenckiego,
- dziennikarzy,
- pracowników organizacji pozarządowych.

ROZDZIAŁ IV

Główne cele i zadania programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Główne cele programu:

1. Promocja zdrowego, wolnego od środków uzależniających stylu życia.
2. Zmniejszenie rozmiaru aktualnie istniejących problemów alkoholowych.

3. Zapobieganie powstawaniu nowych, niekorzystnych problemów społecznych wynikających z używania alkoholu, zwłaszcza przez dzieci i młodzież.
4. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już występującymi problemami.

Priorytetowe zadania programu:

1. Działania mające na celu promocję zdrowia i przedłużenie życia mieszkańców oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z używaniem i nadużywaniem środków odurzających (promowane będą zwłaszcza te programy profilaktyczne, które budują i rozwijają różnorodne umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, w tym również programy przeciwdziałania agresji i przemocy).
2. Działania mające na celu wczesną identyfikację osób o najwyższym ryzyku wystąpienia problemów alkoholowych i przemocy (bycia sprawcą lub ofiarą) oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka.
3. Działania zmierzające do zatrzymania postępu choroby u osób uzależnionych oraz umożliwienie tym osobom powrotu do normalnego funkcjonowania w społeczności.

ROZDZIAŁ V

Główne kierunki działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

- 1. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez:**
  - a) prowadzenie zajęć terapeutycznych i innych wspierających zdrowienie dla osób uzależnionych od alkoholu,
  - b) prowadzenie zajęć terapeutycznych i innych wspierających rozwój osobisty osób współuzależnionych,
  - c) prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy,
  - d) prowadzenie grup korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy,
  - e) prowadzenie poradnictwa interdyscyplinarnego dla ofiar przemocy i innych osób w kryzysie,
  - f) udzielanie wsparcia ofiarom przemocy w ramach procedury "Niebieskich Kart"
  - g) prowadzenie terapii dzieci z rodzin alkoholowych w świetlicach socjoterapeutycznych i grupach terapeutyczno - rozwojowych,
  - h) dożywanie dzieci z rodzin alkoholowych i innych wymagających wsparcia w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i placówkach wsparcia dziennego,
  - i) wspieranie i realizowanie polityki prorodzinnej.
- 2. Działania profilaktyczne realizowane poprzez:**
  - a) prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach,
  - b) prowadzenie programów profilaktycznych w świetlicach socjoterapeutycznych, świetlicach środowiskowych i środowiskowych ogniskach wychowawczych oraz w innych jednostkach i organizacjach, które w ramach swej działalności statutowej służą dzieciom, młodzieży i rodzicom,

- c) organizowanie olimpiad, konkursów, itp. o tematyce związanej z przeciwdziałaniem uzależnieniom,
- d) organizowanie wypoczynku zimowego i letniego z programami profilaktycznymi lub socjoterapeutycznymi dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- e) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z oddziaływaniami profilaktycznymi,
- f) szkolenie profesjonalistów z zakresu profilaktyki i terapii,
- g) wspieranie młodzieżowej grupy PaT,
- h) realizację programów Konińska Karta 3+ oraz Karta Dużej Rodziny,
- i) szkolenia rodziców,
- j) promowanie postaw prozdrowotnych, trzeźwości, wolności od środków uzależniających,
- k) współpracę z mediami,
- l) działania w kierunku trzeźwości kierowców.

- 3. Kontrola przestrzegania zasad obrotu i zakazu reklamy napojów alkoholowych.**
- 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych przez:**
  - wspieranie działalności stowarzyszenia abstynenckiego i innych środowisk trzeźwościowych
- 5. Wspieranie integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.**

ROZDZIAŁ VI

Szczegółowe zadania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Środki finansowe na realizację zadań Programu określa Rada Miasta Konina w ramach uchwały w sprawie uchwalenia budżetu miasta Konina na 2016 rok.
2. Koordynacja realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do zadań Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Koninie, który współpracuje z podmiotami realizującymi poszczególne zadania Programu.
3. W realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczy Pełnomocnik Prezydenta ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie określonym w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Program realizowany jest w oparciu o harmonogram zadań zatwierdzony zarządzeniem Prezydenta Miasta Konina.
5. Zadania realizowane w Programie będą podlegały monitorowaniu i ewaluacji programowej.
6. Członkom Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w jednym posiedzeniu komisji w wysokości 4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia bez wypłat z nagród z zysku w sektorze przedsiębiorstw za poprzedni kwartał.

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/partnerzy	Wskaźniki realizacji zadań	Termin
1.	Kontynuowanie i rozwijanie programów profilaktycznych w szkołach, edukacja prozdrowotna, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu, poszerzanie liczby odbiorców szkolnych programów profilaktycznych	Placówki oświatowe, służby publiczne Organizacje pozarządowe	- Liczba dzieci i młodzieży objęta programami. - Liczba rodziców uczestniczących w programach. - Liczba nauczycieli uczestniczących w programach	Cały rok
2.	Wspieranie i realizacja polityki prorodzinnej (w tym: Konińska Karta 3+, Karta Dużej Rodziny)-zadanie finansowane ze środków własnych gminy i dotacji celowej rządowej	Urząd Miejski, jednostki organizacyjne Miasta Administracja rządowa media lokalne	- Liczba wydanych kart -Liczba partnerów uczestniczących w programach -Liczba ulg i przywilejów dla rodzin wielodzietnych	Cały rok
3	Wspieranie w realizacji programów profilaktyczno - wychowawczych podejmowanych przez organizacje pozarządowe, oświatowe, społeczne, jednostki organizacyjne miasta	Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe Jednostki organizacyjne Miasta	- Liczba dzieci i młodzieży objęta programami - Liczba rodziców uczestniczących w programach - Liczba realizatorów programów	Cały rok
4.	Wspieranie działań mających na celu podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli i opiekunów	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i inne placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	-Liczba realizatorów programów -Liczba rodziców, nauczycieli, opiekunów uczestniczących w programach	Cały rok
5.	Wspieranie działań promujących bezpieczny i wolny od substancji psychoaktywnych sposób spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, rozwój zorganizowanych zajęć poza - lekcyjnych w świetlicach, placówkach oświatowych oraz na osiedlach miast - jak najbliżej miejsca zamieszkania	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne miasta, kościoły, związki wyznaniowe, grupa PaT	- Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z zajęć. - Liczba placówek prowadzących zajęcia	Cały rok
6.	Organizowanie i współorganizowanie imprez integracyjnych połączonych z działaniami profilaktycznymi	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, jednostki organizacyjne miasta	- Liczba imprez - Liczba osób objętych działaniami	Cały rok
7.	Finansowanie kampanii profilaktycznych, prowadzenie edukacji dotyczącej trzeźwości kierowców, informowanie społeczeństwa o dostępności usług terapeutycznych	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, służba zdrowia	- Liczba przeprowadzonych kampanii - Szacunkowa liczba odbiorców - Liczba zakupionych i wydanych materiałów edukacyjnych	Cały rok
8.	Wydawanie i zakup materiałów informacyjnych i profilaktycznych,	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Komenda Miejska Policji, organizacje pozarządowe	- Liczba wydanych i zakupionych materiałów informacyjnych	Cały rok
9.	Wspieranie lokalnych mediów w zakresie ich działań dot. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, lokalne media	- Liczba audycji, artykułów prasowych	Cały rok
10.	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci uczestniczących w programach profilaktycznych	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	- Liczba programów - Liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w zajęciach - Liczba trenerów, realizatorów	Cały rok

11.	Dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych	Organizacje pozarządowe	- Liczba dzieci objętych dożywianiem	Cały rok
12.	Wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji	Młodzieżowy Dom Kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe. Urząd Miejski Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- Liczba młodzieżowych liderów - Szacunkowa liczba osób objętych oddziaływaniami	Cały rok
13.	Dofinansowywanie i organizowanie szkoleń dla osób działających w obszarze profilaktyki	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	- Liczba szkoleń - Liczba osób przeszkolonych	Cały rok
14.	Wspieranie wszelkich działań profilaktycznych dot. uzależnień i przeciwdziałania przemocy i agresji	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, wszystkie instytucje i organizacje pomocowe, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- Liczba przedsięwzięć, - Liczba adresatów	Cały rok
15.	Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	Urząd Miejski Podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych	- Liczba szkoleń - Liczba osób objętych szkoleniami	Cały rok
16.	Wspieranie działań ograniczających sprzedaż alkoholu nieletnim	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, podmioty prowadzące sprzedaż alkoholu	- Liczba przedsięwzięć - Liczba odbiorców	Cały rok
17.	Monitorowanie skali problemów dotyczących uzależnień i przemocy	Urząd Miejski we współpracy ze wszystkimi organizacjami i instytucjami, Firma badawcza	- Liczba sondaży - Liczba placówek w których zebrano dane	Cały rok

2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźnik realizacji zadań	Termin
1.	Współpraca z placówkami terapii uzależnień. Zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych. Umożliwienie uzależnionym osobom niepełnosprawnym korzystania z terapii	Urząd Miejski Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Placówki odwykowe i terapii uzależnień, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- Liczba uzależnionych korzystających z terapii - Liczba placówek - Liczba osób niepełnosprawnych, które odbyły terapię	Cały rok
2.	Dofinansowanie szkoleń dla pracowników lecznictwa odwykowego podnoszących kwalifikacje zawodowe	Urząd Miejski	- Liczba szkoleń - Liczba terapeutów korzystających z dofinansowania	Cały rok
3.	Doposażenie Oddziału Leczenia Uzależnień Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Koninie	Urząd Miejski Wojewódzki Szpital Zespolony	-Liczba zakupionego sprzętu	Cały rok
4.	Motywowanie do leczenia odwykowego klientów pomocy społecznej nadużywających alkoholu. Monitorowanie wyników leczenia przy pomocy kontraktów socjalnych	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	- Liczba osób zmotywowanych do leczenia odwykowego - Liczba osób uzależnionych, które wywiązały się z kontraktu socjalnego	Cały rok
5.	Zapewnienie warunków pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zespołu interwencyjno – motywującego, oraz zespołu eksperckiego do oceny ofert w ramach Programu. Zorganizowanie szkolenia dla członków komisji, zakup materiałów, wyposażenia, literatury fachowej, materiałów edukacyjnych	Urząd Miejski	- Liczba szkoleń - Liczba osób uczestniczących w szkoleniach - Liczba zakupionych i przekazanych materiałów, literatury	Cały rok

6.	Przeprowadzanie rozmów motywujących do leczenia z osobami uzależnionymi i ich rodzinami	Zespół interwencyjno – motywujący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Konińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Szansa”	- Liczba posiedzeń zespołu interwencyjno – motywującego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Liczba rozmów z osobami uzależnionymi - Liczba rozmów z rodzinami - Liczba osób zmotywowanych do leczenia /uzależnionych i członków rodzin/	Cały rok
7.	Pomoc i prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych z problemem alkoholowym, w tym wsparcie w wychodzeniu z bezdomności	Organizacje pozarządowe Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	- Liczba bezdomnych skierowanych na leczenie odwykowe - Liczba bezdomnych korzystających ze schronienia - Liczba bezdomnych, którzy się usamodzielnili	Cały rok
8.	Udzielanie wsparcia w utrzymaniu trzeźwości	Konińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Szansa” Wspólnota AA Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Kościoły, Związki wyznaniowe, Młodzieżowy Dom Kultury, Urząd Miejski	-Liczba osób korzystających z grup wsparcia - Liczba osób korzystających ze wsparcia w kryzysie - szacunkowa liczba osób uczestnicząca w mitingach AA - Liczba grup wsparcia i grup AA - Liczba osób korzystających z innego wsparcia.	Cały rok

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania	Termin
1.	Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Sąd Rejonowy Prokuratura Rejonowa	- Liczba wniosków o leczenie - Liczba spraw skierowanych do Sądu - Liczba osób zmotywowanych do leczenia	Cały rok
2.	Prowadzenie miejsc schronienia dla ofiar przemocy domowej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	- Liczba dorosłych i dzieci korzystających ze schronienia	Cały rok
3.	Prowadzenie grup wsparcia, grupy psychoedukacyjnej i zajęć terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Organizacje pozarządowe, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- Liczba grup wsparcia - Liczba grup terapeutycznych - Liczba osób objętych oddziaływaniami	Cały rok
4.	Realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej wobec dzieci	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	- Liczba szkół i placówek, w których realizowany jest program - Liczba dzieci i młodzieży objętych programem	Cały rok
5.	Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego ze sprawcami przemocy.	Urząd Miejski Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe	- Liczba sprawców przemocy korzystających z programu	Cały rok
6.	Zwiększanie skuteczności interwencji prawnie – administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych piciem alkoholu. Prowadzenie interdyscyplinarnego poradnictwa /także telefonicznego i internetowego/	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Komenda Miejska Policji Urząd Miejski Organizacje pozarządowe	- Liczba placówek poradnictwa rodzinnego - Liczba udzielonych porad - Liczba osób korzystających z pomocy	Cały rok
7.	Realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w świetlicach i grupach terapeutyczno - rozwojowych	Organizacje pozarządowe	- Liczba programów - Liczba dzieci i młodzieży objętych programami	Cały rok

8.	Prowadzenie psychoterapii dla rodzin osób uzależnionych	Poradnie uzależnień, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- Liczba placówek - Liczba programów - Liczba osób korzystających z terapii	Cały rok
9.	Udzielanie wsparcia rodzinom alkoholików	Grupa samopomocowa Al-Anon Konińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Szansa” i inne organizacje pozarządowe Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Urząd Miejski, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- Liczba grup - Liczba osób korzystających ze wsparcia	Cały rok
10.	Dofinansowanie szkoleń dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Urząd Miejski Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	- Liczba szkoleń - Liczba osób korzystających z dofinansowania	Cały rok
11.	Współpraca z Prokuraturą Rejonową, która również wdraża procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego, nadzoruje rodziny, w których występuje alkoholizm i przemoc	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Prokuratura Rejonowa	- Liczba rozmów z prokuratorami - Liczba wniosków o wszczęcie postępowania karnego	Cały rok

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania	Termin
1.	Wspomaganie organizacji pomocowych i innych podmiotów realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych	Organizacje pozarządowe Służby publiczne Urząd Miejski Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Komenda Miejska Policji Kościoły Związki wyznaniowe Media	- Ilość organizacji włączających się w rozwiązywanie problemów alkoholowych - Liczba podmiotów, którym udzielono dofinansowania	Cały rok
2.	Wspomaganie działalności organizacji młodzieżowych i sportowych oraz innych podmiotów promujących zdrowy styl życia i abstynencję	Placówki oświatowe Jednostki miejskie Organizacje pozarządowe Instytucje	- Liczba podmiotów współpracujących w realizacji zadań Programu - Liczba dzieci i młodzieży objętej działaniami	Cały rok
3.	Finansowanie/dofinansowanie placówek wsparcia dziennego realizujących zadania profilaktyczne	Organizacje pozarządowe Urząd Miejski	- Liczba świetlic - Liczba dzieci i młodzieży korzystającej ze świetlic	Cały rok
4.	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Organizacje pozarządowe, Urząd Miejski, MOPR	- Liczba zorganizowanych kolonii, półkolonii, obozów - Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z wypoczynku	Ferie zimowe, wakacje letnie
5.	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci uczestniczących w programach	Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	- Liczba placówek - Liczba trenerów, instruktorów - Liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach	Cały rok
6.	Prowadzenie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych	Organizacje pozarządowe	- Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z dożywiania	Cały rok
7.	Dofinansowanie programu dostarczania żywności do placówek wsparcia dziennego oraz do innych instytucji	Organizacje pozarządowe Kościoły Związki wyznaniowe	- Liczba placówek korzystających z żywności - Ilość dostarczanej żywności	Cały rok

	pomocowych			
8.	Dofinansowanie szkoleń dla osób działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	Institucje, stowarzyszenia Osoby fizyczne	-Liczba szkoleń - Liczba przeszkolonych osób	Cały rok

5. Egzekwowanie przepisów ustawy o rynku alkoholowym.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadań	Termin
1.	Przeprowadzanie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych	Komenda Miejska Policji Straż Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- Liczba przeprowadzonych kontroli - Liczba ujawnionych przypadków nieprzestrzegania zapisów ustawy - Liczba podjętych interwencji w celu usunięcia zagrożeń	Cały rok
2.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Komenda Miejska Policji Straż Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- Liczba podjętych interwencji	Cały rok

6. Wspieranie integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania	Termin
1.	Zwiększenie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Klub Integracji Społecznej	- Liczba osób objętych oddziaływaniami - Liczba form oddziaływań - Liczba osób, które podjęły pracę - Liczba kontraktów socjalnych z osobami uzależnionymi	Cały rok

Przy opracowywaniu Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina na 2016 rok korzystano z :

1. Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 opracowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Wyniki badań ESPAD 2012 - raport. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. „Młodzież 2013”. Fundacja Badania Opinii Społecznych CBOS. Warszawa 2014.
4. Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Konin 2012. Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych. Warszawa 2012.
5. Wybrane aspekty ekonomiczne i społeczne związane z nadmiernym spożyciem alkoholu. www.lundbec.com/upload/pl.
6. Zaburzenia i choroby związane z nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu. www.psychiatria.mp.pl.
7. Aspekty psychoterapeutyczne uzależnienia od alkoholu. www.psychiatria.mp.pl.
8. Alkohol i młodzież. Anna Świeboda Wychowanie i psychologia ucznia.
9. Ocalić więzi. Praca socjoterapeutyczna z rodziną zagrożoną. ETOH Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych. Warszawa 2015.